

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-03-20

Närvarande: F.d. justitierådet Dag Victor samt justitieråden Lennart Hamberg och Per Virdesten.

Skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål

Enligt en lagrådsremiss den 8 mars 2012 (Landsbyggsdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Jonas Härkönen, biträdd av ämnesrådet Lena Odland.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

1 c §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som avses med djurförsök. Enligt förslaget ska, i de fall djur kan orsakas lidande, med djurförsök avses även att genom avel bevara en stam av djur med förändrad arvs massa med bibehållande av djurens genetiska egenskaper. Lagrådet har ingen invändning mot att lagens regler om djurförsök tillämpas även i dessa fall även om förfarandet i sig

knappast kan betecknas som ett sådant. Att det är fråga om tillämplighet av lagens regler och inte en definition av begreppet som sådant kan exempelvis markeras genom att formulera det föreslagna andra stycket på följande sätt:

Med djurförsök enligt denna lag avses också ...

19 b §

Enligt första stycket ansvarar den person som avses i förslagets 19 a § andra stycket 1 för att verksamheten bedrivs i enlighet med de regler som gäller för denna. I andra stycket finns ett bemyndigande enligt vilket regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter (eller i enskilt fall besluta) om uppgifter, utbildning och kompetens som "en sådan person ska ha".

Av författningskommentaren framgår emellertid att avsikten inte är att den utpekade ansvarige personen själv ska behöva genomföra alla de åtgärder som kan krävas för en effektiv tillsyn utan att det ska vara möjligt att delegera uppgifter till annan personal. Inte minst torde detta kunna bli aktuellt när det är fråga om åtgärder som kräver särskild utbildning eller kompetens. Som bemyndigandet är utformat lämnar detta emellertid inte utrymme för andra föreskrifter eller beslut än sådana som tar sikte på den ansvarige personligen. För att undvika detta kan andra stycket förslagsvis ges följande formulering:

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om uppgifter som ska genomföras och om utbildning och kompetens som ska föreligga vid utövandet av sådan tillsyn som avses i första stycket.

21 § och 21 b §

I 21 § finns regler om att djurförsök ska godkännas från etisk synpunkt. I föreslagna 21 b § anges att denna prövning ska ske i regionala djurförsöksetiska nämnder.

Enligt Lagrådets mening framstår det som lämpligt att det även i fortsättningen redan av 21 § framgår att prövningen sker i de djurförsöksetiska nämnderna. Vidare bör läsbarheten kunna öka om det i andra stycket uttryckligen anges att klassificeringen av djurförsöken i olika kategorier ska ske utifrån graden av lidande hos försöksdjuren. 21 § skulle då kunna ges följande utformning:

Utöver tillstånd enligt 19 a § krävs för användning av djur i ett djurförsök godkännande av en regional djurförsöksetisk nämnd innan användningen påbörjas. Vid prövningen av ett sådant ärende ska försökets betydelse vägas mot lidandet för djuret.

Försöket ska utifrån graden av lidande hos djuret klassificeras i någon av kategorierna ... svårhet.

En ansökan ... uppfylla.

Vid prövningen ... efterhand.

En djurförsöksetisk nämnd får återkalla ett godkännande enligt första stycket om djurförsöket inte utförs i enlighet med godkännandet.

Om 21 § utformas på detta sätt blir föreslagna 21 b § onödig och kan utgå.

21 c §

Om föreslagna 21 b § inarbetas i 21 § på det sätt som angivits ovan får 21 c § och efterföljande paragrafer numreras om, och dessutom

kan övervägas att utforma inledningen av 21 c § (då 21 b §) på följande sätt:

Det ska finnas en central djurförsöksetisk nämnd som ska
1. pröva ...

21 e §

Paragrafen reglerar den centrala djurförsöksetiska nämndens beslutförhet. Lagrådet noterar att reglerna om nämndens beslutförhet skiljer sig från motsvarande regler enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (se 33–34 §§ i den lagen). Enligt den sistnämnda lagen ska ledamöterna med vetenskaplig kompetens alltid vara i flertal, när ett ärende avgörs. Dessutom innehåller den lagen en bestämmelse som innebär att ordföranden i nämnden får lämna över vissa uppgifter till en föredragande vid nämnden. Lagrådet ser inga sakliga skäl för att regleringarna ska vara olika och anser att det bör övervägas om inte förslaget bör anpassas efter vad som gäller enligt den nu nämnda lagen.